

تأثیر ادبیات داستانی بر محیط زیست

نگاهی جامعه‌شناختی به محیط زیست در آثار صادق هدایت

محقق:

امین جدی‌کی

www.ketab.ir

سرشناسه	: چودکی، امین
عنوان و نام پدیدآور	: تاثیر ادبیات داستانی بر محیط زیست: نگاهی جامعه‌شناختی به محیط‌زیست در آثار صادق هدایت/ نام مولف امین چودکی
مشخصات نشر	: تهران: بشارت، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	: ۱۶۹ ص. : جدول، ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۶۰۷۳-۹۲-۰ : ۱۶۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
دداشت	: کتابنامه، ص. [۱۶۱] - ۱۶۹.
دداشت	: اثر حاضر در اصل پایان‌نامه مولف می باشد
عنوان دیگر	: نگاهی جامعه‌شناختی به محیط‌زیست در آثار صادق هدایت.
موضوع	: هدایت، صادق، ۱۲۸۱ - ۱۳۳۰ -- نقد و تفسیر
موضوع	: Hidayat, Sadiq -- Criticism and interpretation
موضوع	: علوم زیست‌محیطی در ادبیات
موضوع	: Environmental sciences in literature
موضوع	: ادبیات -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	: Literature and society
موضوع	: ادبیات داستانی -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد
موضوع	: Persian fiction -- 20th century -- History and criticism
رده بندی کنگره	: PL۸۳۰۸۰۸۷۰ : ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۸۷۳/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۶۵۵۸۸

تاثیر ادبیات داستانی بر محیط زیست: نگاهی جامعه‌شناختی به محیط‌زیست در آثار صادق هدایت

مولف: امین چودکی

ناشر: نشر بشارت

طراح جلد: محمد ارزاقی

نقاشی جلد: دلارام صادقی

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۷

تیراژ: ۲۰۰

قیمت: ۱۶۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۰۷۳-۹۲-۰

چاپ و صحافی: نوبخت

نشانی: تهران، خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، ط ۱، واحد ۴۲۴

تلفن: ۶۶۹۶۱۷۳۰

نشانی پخش: تهران، خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، طبقه همکف، واحد ۳۱۷

تلفن: ۶۶۴۶۶۰۰۱

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار.....
۱۳	مقدمه.....
۱۵	زیست‌نامه صادق هدایت.....
۱۹	فصل اول: کلیات.....
۲۱	مقدمه.....
	نخستین تحقیق: تجربه‌ی در باب تغییر ارزشهای فرضی از تمایلات
۲۵	فرهنگی - ارزشی به ماتریالیستی؛.....
۲۵	دوم؛ تحقیقات بر روی - بسطی اجتماعی معاصر.....
۲۷	محیط زیست در جامعه‌شناسی ادبیات؟.....
۳۱	اهمیت و ضرورت پرداختن به زیست در ادبیات.....
۳۲	مهمترین اهداف.....
۳۳	چند پرسش.....
۳۴	مدلی برای مطالعه حاضر.....
۳۵	روش مطالعه اثر.....
۳۷	فصل دوم: فلاسفه اجتماعی و جامعه‌شناسان (حوزه‌ها و آرا).....
۳۹	مقدمه.....
۴۰	جامعه‌شناسی ادبیات.....
۴۲	بررسی ارتباط جامعه و ادبیات.....
۴۶	هدف جامعه‌شناسی ادبیات.....

- ۵۰.....جامعه‌شناسی ادبیات در غرب
- ۵۱.....جامعه‌شناسی ادبیات در ایران
- ۵۴.....بنیانگذاران جامعه‌شناسی ادبیات
- ۵۴.....گنورگ لوکاج
- ۶۰.....لوسین گلدمن
- ۶۴.....میخائیل باختین
- ۶۵.....والتر بنیامین
- ۶۶.....جامعه‌شناسی محیط زیست
- ۶۷.....بنیانگذاران نظریه جامعه‌شناختی کلاسیک و محیط زیست
- ۶۸.....امیر دورکیم
- ۶۹.....ماکس وبر
- ۶۹.....کارل مارکس
- ۷۰.....نظریه پردازان جامعه‌شناختی محیط زیست
- ۷۱.....توماس هابز
- ۷۱.....جان لاک
- ۷۲.....ژان ژاک روسو
- ۷۲.....توماس مالتوس
- ۷۴.....نقد بوم‌گرا
- ۷۷.....مطالعات پیشینی پیرامون جایگاه طبیعت در ادبیات
- ۹۱.....فصل سوم: راهبرد پژوهش
- ۹۳.....مقدمه

فصل چهارم: تحلیل و دریافت.....	۹۷
مقدمه.....	۹۹
مختصری در باب داستان کوتاه.....	۱۰۲
بومی‌گرایی در ادبیات داستانی.....	۱۰۶
بررسی و تحلیل عناصر محیط زیست در آثار صادق هدایت.....	۱۱۲
یافته‌ها.....	۱۳۳
فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری.....	۱۳۵
مقدمه.....	۱۳۷
تحلیل جانشناختی نرشم‌های صادق هدایت.....	۱۴۱
پاسخ به پرسش‌های آغازین.....	۱۴۴
چند پیشنهاد و راهکار.....	۱۴۶
برگزاری مسابقات کتاب‌خوانی میان دانش‌آموزان و دانشجویان با	
موضوع محیط زیست.....	۱۴۶
برگزاری مسابقات مقاله‌نویسی و داستان‌نویسی میان دانش‌آموزان و	
دانشجویان با موضوع محیط زیست.....	۱۵۰
۱- شیوه صحیح دفع زباله.....	۱۵۰
۲- توقف جنگل‌زدایی.....	۱۵۱
۳- حذف پلاستیک‌ها.....	۱۵۱
۴- جمع‌آوری آب باران.....	۱۵۲
۵- استفاده کمتر از وسایل نقلیه شخصی.....	۱۵۲
۶- مخالفت با جنگ.....	۱۵۳
۷- ترویج کشاورزی به شیوه ای نوین.....	۱۵۳

۸- تحریم شکار..... ۱۵۴

۹- حمایت از طبیعت..... ۱۵۴

۱۰- کاهش آلودگی هوا..... ۱۵۵

۱۱- حفظ حیات وحش..... ۱۵۶

۱۲- فرهنگسازی اجتماعی از طریق آموزش در شبکه های مجازی..... ۱۵۷

تعاریف مفهومی واژگان کلیدی..... ۱۵۸

منابع..... ۱۶۱

منابع فارسی..... ۱۶۱

منابع لاتین..... ۱۶۸

پیشگفتار

امروزه مسئله محیط زیست مهمترین بحث در محافل علمی و در میان مردم است. ظاهراً تنها مشکل بشر است که همه افراد اعم از ساکنان سرزمین های توسعه یافته و جهان سوم، افراد غنی و فقیر نگران این موضوع هستند. پدیده هایی مثل گرسنگی، جنگ و فقر، محدود به اقشار خاص و محدوده های مکانی خاص است و ثروتمندان و اغنیا از این پدیده ها نگرانی ندارند. آنها یا در مناطق امن زندگی می کنند، و یا در صورت بروز مشکل به این مناطق مهاجرت می کنند.

تخریب زیست محیط زیست به دغدغه همه مردم تبدیل شده است. چه آنها که نگران سلامت آب و هوایی زمین هستند و چه آنها که در هوای آلوده و بیماری زای شهرهای صنعتی زندگی می کنند و چه آنها که نگران کمبود آب و مسائل آن در محیط شهری و روستایی هستند؛ همگی نگران آینده بشریت می باشند. به عبارتی مشکلات محیط زیستی تبدیل به مسئله ای برای همه انسان ها شده است.

جامعه شناسی محیط زیست، بخشی از در محافل دانشگاهی ایران است. چند سالی است که بخشی از محققان در محافل آکادمیک ایران، به تحقیق در این موضوع روی آورده و در پی پژوهش های علمی و پژوهشی آن هستند. از این موضوع نو تر، بحث محیط زیست و ادبیات است. بخش قابل توجهی از مردم از طریق ادبیات با جهان پیرامون آشنا می شوند، به عبارت دیگر، امروزه ادبیات حامل بسیاری از تجارب و آموخته های بشری است. جامعه شناسی ادبیات در محیط زیست موضوع بسیار جدیدی است که آقای جودکی در این کتاب به آن پرداخته است. نویسنده تلاش دارد تا در میان متون ادبیات داستانی، تحلیلی جامعه شناختی از محیط زیست ارائه دهد. امتیاز دیگر اثر آن است که نویسنده سراغ مهمترین و تاثیرگذارترین نویسنده معاصر، یعنی صادق هدایت رفته است و نتیجه

آنکه جامعه شناسی محیط زیست در آثار ادبی در این کتاب بدست آمده که می تواند خلاء مهمی را در ادبیات جامعه شناسی پر نماید.

اگرچه متن اولیه این کتاب در قالب پایان نامه کارشناسی ارشد و تحت نظر اینجانب انجام شده، اما آنان که با حوزه دانشگاه و نوشتن پایان نامه در علوم انسانی آشنایی دارند، می دانند تبدیل پایان نامه به کتاب امر دشواری است. بسیاری از افراد در حین نگارش پایان نامه، غالباً به این می اندیشند که بعدها، آنرا به کتاب تبدیل کنند. اما به دلیل همین دشواری ها، این اندیشه را رها می کنند و پایان نامه ها را بایگانی ها می مانند و به اصطلاح معروف خاک می خورند.

از سبب دیگر در صورت تبدیل پایان نامه به کتاب، نویسنده و محقق مجبور می شود، بخش هایی را حذف و تعدیل نماید که بی شک خواننده کاستی ها و نارسایی هایی را در کتاب مشاهده کرده و احساس می کند که با متنی متفاوت روبرو است. اما با همه این شکاکت و کاستی ها، اگر بتوانیم پایان نامه ها را به کتاب تبدیل کنیم، بخش بیشتری از جامعه می توانند از نتایج آن بهره مند شوند.

طی آشنایی که در کلاس درس و دانشگاه، با آقای امین جودکی (نویسنده کتاب) داشتم، وی را جوانی خوش ذوق و حساس نوگر یافتم که با "هدف" وارد دوره کارشناسی ارشد جامعه شناسی شده بود. مدرک لیسانس را در رشته مهندسی اخذ کرده و با انگیزه ای قوی به این رشته روی آورده بود و نیز دستی در قصه نویسی و ادبیات داشته و دو کتاب داستان چاپ کرده بود. لذا وقتی با من درباره موضوع پایان نامه مشورت کرد و از سابقه دانشی و علاقه ایشان پرسیدم، متوجه شدم که می تواند در حوزه محیط زیست و ادبیات از دیدگاه جامعه شناسی به مطالعه و تحقیق بپردازد. در همان ابتدا به ایشان یادآور شدم که دلیل فقدان سابقه این گونه تحقیقات، با دشواری هایی همراه خواهیم شد و در نهایت به توافق رسیدیم که با احتمال همه کمبودهای سوابق پژوهشی، این پایان نامه انجام شود. حاصل این پایان نامه، اگرچه مثل همه پژوهش ها کاستی هایی

دارد و نقدهایی بر آن وارد است، اما قابل قبول می باشد. پس از دفاع از پایان نامه، ایشان درباره تبدیل آن به کتاب نظر مرا جویا شد، به ایشان گفتم اگر بخواهند این پایان نامه را بصورت کتاب بدست خواننده برسانند، بایستی تغییراتی در آن صورت دهد. این کتاب، از آنجایی که سه موضوع جامعه شناسی، محیط زیست و آثار "هدایت" در آن مطرح شده است، احتمالاً می تواند با همه کاستی ها، برای خوانندگان و پژوهشگران جذاب و مفید واقع شود. امیدواریم چاپ این اثر که نامی نو در این حوزه می باشد، به بهبود شرایط اجتماعی محیط زیست کمک کند.

سعید معدنی

خرداد ماه ۱۳۹۷